

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

30. august 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 6 (L 1) af 27. oktober 2021 stillet efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse konsekvenserne for den strukturelle saldo og størrelsen af det finanspolitiske råderum, hvis man med virkning fra 1. januar 2022 indførte et skattestop efter nedenstående principper?

Konsekvenserne for den strukturelle saldo og størrelsen af det finanspolitiske råderum bedes oplyst for hvert af årene frem mod 2025, 2030 og 2050. Ministeren bedes i sin besvarelse oplyse konsekvenserne for hver enkelt af de berørte skatter, afgifter og gebyrer. Ministeren bedes derudover i en graf illustrere, hvordan et skattestop efter de nævnte principper vil påvirke hængekøjeudfordringen som illustreret i Figur 1.18 i ”Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter” fra august 2021.

- Ingen skatte- og afgiftsstigninger: Opkræves skatten eller afgiften med en procentsats, bliver procenten ikke sat op. Opkræves skatten eller afgiften med et kronebeløb pr. enhed, bliver kronebeløbet ikke sat op. Det indebærer, at der som udgangspunkt ikke kan gennemføres skatteomlægninger.
- Skattestop med respekt for det kommunale og lokale selvstyre: Kommunerne er omfattet af skattestoppet under ét. Skattestoppet respekterer det kommunale og lokale selvstyre. Kommuner kan med skattestoppet fortsat selv fastsætte deres skat under hensyntagen til de samlede kommunale skatter.
- EU-regulering og lukning af skattehuller: Hvis det af tvingende grunde, eksempelvis hensyn til EU-regulering, bliver nødvendigt at indføre eller forhøje en skat eller afgift, skal merprovenuet ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift. Med skattestoppet er det også muligt at lukke skattehuller.
- Hensyn til miljø og klima: Skattestoppet udelukker ikke, at det af miljø- eller klimamæssige grunde kan være hensigtsmæssigt at ændre en skat eller afgift. I så fald betyder skattestoppet, at hver eneste krone, der kommer ind ved at sætte en skat eller afgift op, skal bruges til at sætte andre skatter eller afgifter ned. Det muliggør fx, at afgiftssystemet kan indrettes til bedre at fremme den grønne omstilling af persontransporten gennem udbredelsen af eksempelvis elbiler. En sådan omlægning skal være provenuneutral.
- Tobaksafgifter er ikke omfattet af skattestoppet.

Svar

Det lægges til grund for besvarelsen, at ændringer, der allerede er trådt i kraft den 1. januar 2022 ikke aflyses, altså at skattestoppet gælder med de fra den 1. januar 2022 gældende regler. Det drejer sig blandt andet om den sidste indfasning af Aftale om Skattereform 2012 samt den sidste planlagte forhøjelse af tobaksafgiften. Beregningerne er som anført i spørgsmålet udført med udgangspunkt i *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2025, august 2021*.

Det lægges endvidere til grund, at allerede vedtagne skatteomlægninger, der er omtrent provenuneutrale, gennemføres som planlagt. Det drejer sig blandt andet om omlægning af licens til et lavere personfradrag som følge af Mediciaftalen. Desuden forudsættes omlægningen af ejendomsværdiskatten at blive gennemført som aftalt i Boligforliget og Kompensationsaftalen. Beløbsgrænser mv. forudsættes til stadighed at blive §20-regulerede.

Det bemærkes, at afgifter generelt er velegnede til at sikre, at eksterne omkostninger som miljø- og klimabelastning, forurening, støj og trængsel reguleres på en omkostningseffektiv måde, forudsat at afgiftsniveauet sættes i overensstemmelse med størrelsen af de relevante eksterne skadevirkninger.

En række punktafgifter indekseres ikke. Det betyder, at satserne ved gældende regler er konstante. Et skattestop ville for disse afgifters vedkommende derfor ikke være forbundet med et mindreprovenu for staten, når der sammenlignes med gældende regler.

For nogle afgifter kan der dog være planlagt en eller flere diskretionære ændringer frem mod 2025, der modsvarer en stiliseret indeksering. Et skattestop vil have en provenuvirkning som følge af, at disse diskretionære ændringer ikke gennemføres som planlagt.

Til besvarelsen er det lagt til grund, at provenuvirkningen ved fastholdte nominelle punktafgifter opgøres i forhold til en situation, hvor punktafgifterne følger inflationen. Det skal ses i lyset af, at de aftalte indekseringer af punktafgifter i henholdsvis 2021 og 2024 er sat, så de afspejler en stigning på 1,8 pct. om året, omtrent svarende til det mål for inflationen som den europæiske centralbank sigter efter.¹ I Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger forudsættes, at der løbende vil ske en justering af samtlige punktafgifter i årene efter planlægningshorisonten (dvs. efter 2025). Et skattestop, der medfører en varig nominal fastholdelse af punktafgiftssatserne, vil derfor medføre en provenuvirkning efter 2025 sammenlignet med det forløb, der forudsættes i de mellemfristede fremskrivninger.²

¹ Se *Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 493 af 22. juni 2020 (alm. del)*.

² I Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger er det lagt til grund, at satserne på punktafgifter reguleres svarende til den generelle prisudvikling. Det følger af et beregningsteknisk princip om, at den reale skattebyrde skal være uændret efter planlægningshorisonten, dvs. efter 2025.

En række energiafgifter bliver løbende justeret vha. en indekseringsmekanisme, der er fastsat i lovgivningen. Et skattestop, der medfører en aflysning af denne indekseringsmekanisme, vil have en provenuvirkning både inden for og uden for planlægningshorisonten.

De beregnede virkninger af at indføre et skattestop på samtlige punktafgifter bør fortolkes med varsomhed. Det skal blandt andet ses i lyset af, at der er tale om store ændringer af afgiftsniveauet over tid.

Til besvarelsen er det lagt til grund, at lempelsen af afgifterne ses under ét hele. Der er ikke indregnet særskilte skøn for adfærdsvirkninger for fx grænsehandel eller andre ændringer af forbrugssammensætning.

De af spørgeren angivne forudsætninger vurderes at svare til en bred lempelse af afgiftsniveauet. Der er forudsat et tilbageløb på 21 pct. af det umiddelbare provenu, svarende til standardtilbageløbsfaktoren for afgifter. Den afledte arbejdsudbudsadfærd, der følger af lempelsen, forudsættes at have en selvfinansierungsgrad svarende til en reduktion af satsen for arbejdsmarkedsbidraget (AM-bidrag).³

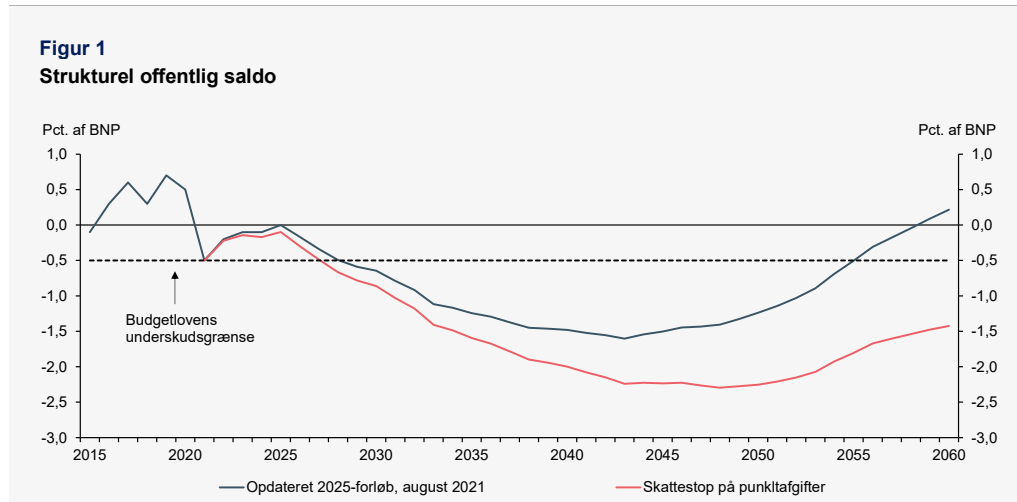
Der er i besvarelsen ikke indregnet ændrede forbrugsmønstre hos husholdninger eller erhverv og ikke taget højde for potentielle krydseffekter.

I den økonomiske model, der anvendes til de mellemfristede fremskrivninger, er det ikke muligt at opgøre effekter for hver enkelt afgift og ikke muligt at skønne over afledte virkninger på samme måde som i Skatteministeriets beregninger i forbindelse med konkrete lovforslag.

Det kan dog oplyses – med udgangspunkt i det mellemfristede regnesetup og i fravær af ændret forbrugssammensætning mv. – at de offentlige finanser under ét med usikkerhed skønnes forværret med op mod 2½ mia. kr. (2022-niveau) frem mod 2025. Frem mod 2030 ventes provenutabet at blive øget til ca. 5 mia. kr. (2022-niveau).

Frem mod midten af dette århundrede ventes de offentlige finanser at blive yderligere forværret, *jf. figur 1*. I 2050 svækkes den primære offentlige saldo med i størrelsesordenen ca. 14 mia. kr. (2022-niveau). Hertil kommer virkninger af øget gæld og rentebetalinger, *jf. figur*.

³ Se *Skatteministeriet: Skatteøkonomisk Redegørelse 2021* for detaljer.

Anm.: Budgetlovens underskudsgrænse er angivet svarende til figur 1.18 i *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2025*.

Kilde: *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2025* og egne beregninger.

Varigt vil de offentlige finanser blive forværret med 19 mia. kr. (2022-niveau) opgjort som virkningen på den finanspolitiske holdbarhedsindikator. I *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2025*, august 2021, er den finanspolitiske holdbarhedsindikator opgjort til 1,1 pct. af BNP svarende til 27 mia. kr. (2022-niveau).

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister